

SKATTEFRÅGOR

Förenkling av jordbruksbeskattningen

Riksskattenämndens produktion av meddelanden — nu senast rörande värdet av jordbruksinventarier är beundransvärd. Dessa värdeuppgifter måste ju finnas för bl. a. förmögenhetsdeklaration resp. taxering. Det som är besvärligt beträffande jordbruksdeklarationer är avdragssidan. Kan den icke *schabloniseras* så här:

I samband med fastighetstaxeringen fastställs en *avdragskvot* uttryckt i % av bruttointäkten. TN taxerar denna kvot med hänsyn till jordmån, figur, belägenhet m. m. Deklarationen blir enkel: bruttointäkten — avdragskvot = behållen inkomst.

En var även den enfaldigaste bör själv kunna sätta upp sin deklaration efter den metoden. Varför går den icke att tillämpa? Är den möjligen för enkel? Eller är ännu icke tiden mogen? Jag undrar om inte Per Edvin Sköld har haft något sådant i tankarna en gång.

Jag som är en mycket ringa tänkare i taxeringsfrågor vore glad att få svar av bättre utrustade kollegor. Jag känner nämligen på mig att ovanstående icke är Columbi ägg — men det kanske kan ligga i närheten.

J. L.

Några reflektioner

Det har funnits tider då man beskattade bruttointkomsten direkt utan hänsyn till omkostnader. Bruttointkomsten beräknades vidare enligt schablon. Detta system byggde på bl. a. den tankegången att allt lantbruk var av samma karaktär och att omkostnaderna voro proportionella till in-

komsten. Slutligen beskattade man hela gårdskollektivet hos husbonden.

Utvecklingen har stadigt gått ifrån sådana metoder. Inkomstskatten skall enligt modern uppfattning bygga på nettointkomsten såsom det enda rimliga uttrycket för den enskildes skatteförmåga. Skatteförmågan är visserligen något subjektivt, men den sist antydda metoden ger i alla fall till resultat att personer i lika familjeförhållanden — vi bortse här från problemet om fördelningen av barnkostnaderna i samhället — med lika stor inkomst betalar lika mycket i skatt. Ett högt skattetryck går icke att förena med bruttointkomstbeskattning och ej heller med onyanserade schabloner på områden, där näringsverksamheten varierar till sin art — t. ex. jordbruk med kreatur resp. kreaturslöst sådant. Svensk jordbrukspolitik torde ej heller vara förenlig med förslagsställarens idé. Bruttobeskattning och schabloner har tyvärr blivit slagord och torgförs som allmängiltiga sanningar utan djupare känsla för den enskilde och hans särskilda förhållanden.

Riksdagen hade år 1951 att taga ställning till bokföringsmässig inkomstberäkning för jordbrukare och ställde sig enig med finansministern därvidlag att en sådan metod icke kunde åläggas alla jordbrukare. Valfriheten kvarstår än i dag. Å andra sidan hävdades bestämt att det moderna jordbruket i beskattningshänseende var att jämställa med rörelse. Skulle man överväga att införa obligatorisk bokföringsskyldighet m. m. för jordbrukarna måste naturligen hänsyn tagas till de mycket små jordbruk, som har till uppgift att komplettera ägarens huvudsakliga inkomst, oftast härledd av tjänst. Denna grupp av jordbruk kunde måhända beskattas efter någon

Beskattning av vissa pensionsförsäkringsbelopp

En utredning

Kammarrättsrådet N. G. Lindquist och försäkringsdirektören B. Ekestaf har till finansministern avlämnat en promemoria med förslag till lagstiftning.

Vid inkomsttaxeringen erhåller ägare av pensionsförsäkring i regel avdrag för erlagda premier för försäkringen. Såsom en konsekvens härav beskattas i allmänhet utfallande försäkringsbelopp. Bestämmelserna härom tar sikte på normalfallet, nämligen att försäkringens ägare eller dennes efterlevande även åtnjuter pensionen. Hos vem beskattningen skall ske, när särskilt förordnad förmånstagare uppbär försäkringsbeloppen, har tidigare icke varit fullt klarlagt. Några författningsbestämmelser som reglerar just denna situation finns inte.

Taxeringsmyndigheterna torde i regel ha hävdat, att beskattningen av utfallande försäkringsbelopp skall ske hos förmånstagaren blott när försäkringens ägare varit berättigad till avdrag om han utbetalt

periodiskt understöd till förmånstagaren. Om sådana omständigheter inte förelegat, borde enligt samma uppfattning beskattning av pensionen ske hos försäkringens ägare, trots att denne inte själv uppburit pensionsbeloppen.

Genom ett den 11 november 1958 avkunnat utslag har emellertid RR bedömt skattskyldigheten på annat sätt. Omständigheterna i detta fall är i korthet följande.

En person hade år 1940 tecknat en pensionsförsäkring enligt vilken en livränta skulle utgå från och med år 1946. Såsom förmånstagare till livräntan insattes dels vissa släktingar till försäkringstagaren och dels två vetenskapliga institutioner. Förmånstagareförordnandena var inte oåterkalleliga. Målet gällde vem som var skattskyldig för de belopp som uppburits av institutionerna. RR fann att laga grund inte kunde anses föreligga att upptaga beloppen till beskattning hos försäkringstagaren.

schablon. Personligen kan jag icke taga ställning till detta utan att ha tillgång till ett stort och representativt material.

D. H.

Förmögenhetsvärde av undantagsförmån.

Det har blivit rätt vanligt att jordbrukare säljer sin gård till sin son mot en i förhållande till gårdens värde relativt begränsad köpeskilling samt undantagsförmåner — förutom in natura — i form

av en betydande livränta. Vad gäller i förmögenhetsskattehänseende för säljaren resp. köparen?

Svar: Enligt 3 § 2 mom. b) Sf utgör rätt till undantagsförmån icke skattepliktig förmögenhet. Det torde icke vara möjligt att uppspalta undantagsförmånen utan nämnda författningsrum torde tillämpas beträffande hela undantagsförmånen oavsett dess sammansättning och storlek.

Köparen är alltid berättigad till avdrag för kapitalvärdet av utfästa och lämnade förmåner.